

7. 5. 2003

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podstata zásady ne bis in idem

Zásada ne bis in idem, tedy zákaz nového stíhání obviněného pro týž skutek se uplatní tehdy, když o určitém skutku určitého obviněného bylo vyneseno pravomocné rozhodnutí. Je tedy nutno vymezit určité pojmy. Předně je to totožnost skutku, o němž bylo rozhodnuto, zda skutek stíhaný v dřívějším řízení je totožný se skutkem stíhaným v druhém zakázaném trestním řízení. Dále jde o totožnost obviněného v původním a druhém trestním řízení. Konečně která rozhodnutí zakládají překážku druhého řízení a kdy se tak stane, tedy okamžik právní moci tohoto rozhodnutí.

Zásada ne bis in idem, tedy zákaz nového stíhání obviněného pro týž skutek se uplatní tehdy, když o určitém skutku určitého obviněného bylo vyneseno pravomocné rozhodnutí. Je tedy nutno vymezit určité pojmy. Předně je to totožnost skutku, o němž bylo rozhodnuto, zda skutek stíhaný v dřívějším řízení je totožný se skutkem stíhaným v druhém zakázaném trestním řízení. Dále jde o totožnost obviněného v původním a druhém trestním řízení. Konečně která rozhodnutí zakládají překážku druhého řízení a kdy se tak stane, tedy okamžik právní moci tohoto rozhodnutí. Právní moc úzce souvisí se zásadou ne bis in idem, tato zásada je totiž účinkem právě právní moci, a to její materiální stránky. Zákaz dalšího stíhání obviněného pro týž skutek platí potud, pokud zde existuje jeho překážka v podobě pravomocného rozhodnutí ve věci. Zákaz odpadá tehdy, pokud je tato překážka odstraněna, a je tedy možno pokračovat v původním řízení. Překážka musí být odstraněna v příslušném řízení, což je další pojem, který níže vymezují.

Právní moc

Institut právní moci je vlastní všem právním oblastem, kde dochází k vydávání aktů státní moci, kterými se autoritativně rozhodováno o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, propůjčuje takovému rozhodnutí stabilitu a přispívá k zajištění právní jistoty. Právní moc vyjadřuje vůli státu vyřešit konečně určitou věc a zároveň znemožňuje stíhat osobu, proti které bylo již trestní řízení skončeno, znovu pro týž skutek a vystavovat ji nepříznivým důsledkům trestního řízení, čímž se stává významnou zárukou právní jistoty, občanských práv a svobod.[\[1\]](#)

Právní moci nabývá pouze výroková část rozhodnutí, nikoliv jeho odůvodnění.

Formální stránka právní moci

Formální právní moc znamená nezměnitelnost rozhodnutí, tj. v rámci procesu, v němž bylo vydáno, nelze o věci, která byla předmětem tohoto procesu, nadále nebo znovu jednat. Je výrazem definitivního skončení procesu. Zákon však připouští, aby v přesně vymezených případech mohlo dojít ke zrušení pravomocného rozhodnutí nebo jeho části.

Materiální stránka právní moci

Materiální právní mocí je závaznost rozhodnutí. Znamená, že věc, která byla předmětem rozhodnutí, je rozřešena konečně a závazně a že tedy nemůže být předmětem nového projednávání v jiném procesu. Základním účinkem závaznosti je tedy zásada *ne bis in idem*, o tomtéž skutku musí být vedeno pouze jedno řízení. Právní mocí rozhodnutí vzniká *exceptio rei iudicatae*, překážka věci rozhodnuté. Nové stíhání téže osoby pro totožný skutek, o němž existuje pravomocný rozsudek soudu nebo meritorní pravomocné usnesení o zastavení trestního stíhání nebo postoupení věci jinému příslušnému orgánu soudu, státního zástupce, (dříve vyšetřovatele nebo jiného orgánu oprávněného rozhodnout konečným způsobem o trestném činu), je tedy vyloučeno. Trestní stíhání však lze vést pro skutek, který je trestným činem, přestože o něm bylo rozhodnuto příslušným orgánem jako o přestupku (za podmínky, že tato věc předtím nebyla příslušnému orgánu postoupena).

Okamžik vzniku překážky věci rozhodnuté

Překážka věci rozhodnuté vzniká okamžikem právní moci rozhodnutí. Je tedy nutno tento okamžik určit. Která rozhodnutí zakládají překážku věci rozhodnuté, uvedu níže. Na tomto místě se omezím jen na to, že jde o meritorní rozhodnutí, které ukončuje trestní stíhání určitého obviněného. Takovým rozhodnutím je rozsudek nebo usnesení. (Jen na okraj podotýkám, že právní moci jsou schopny nabýt jen rozhodnutí řešící hmotněprávní otázky způsobem konečným a závazným. Rozhodnutí o čistě procesních věcech mohou nabýt nejvíce nezměnitelnosti, ačkoli trestní řád označuje za pravomocná i taková čistě procesní rozhodnutí. Tento názor byl vysloven v díle Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí v trestních věcech A. Růžka, s čímž se ztotožňuji. Právní moc má také stránku materiální, a protože procesním rozhodnutím materiální stránka chybí, týká se jich jen formální stránka právní moci, a tou je nezměnitelnost.)

Rozsudek

Rozsudek je pravomocný, jestliže zákon proti němu odvolání nepřipouští. Tak je tomu v případě rozsudku Nejvyššího soudu vydaného v řízení o dovolání, o stížnosti pro porušení zákona, o uznání rozsudku cizozemského soudu na území České republiky a v případě rozsudku odvolacího soudu. Tyto rozsudky nabývají právní moci dnem vyhlášení.

V případě přípustnosti odvolání proti rozsudku tento nabude právní moci, pokud odvolání ve lhůtě podáno nebylo, oprávněné osoby se odvolání výslovně vzdaly nebo je výslovně vzaly zpět, nebo podané odvolání bylo zamítnuto. Rozsudkem, proti němuž zákon připouští odvolání, je rozsudek okresního soudu nebo krajského soudu jako soudu prvního stupně. Rozsudek nabude právní moci marným uplynutím lhůty k podání odvolání všem oprávněným osobám, dále nabude rozsudek právní moci okamžikem, kdy projev o vzdání se nebo zpětvzetí odvolání došel příslušnému soudu, tj. soudu prvního nebo druhého stupně. Podmínkou však je, aby tu již nebyla žádná jiná osoba oprávněná podat odvolání a žádné odvolání nebude v běhu. Rozsudek nabude právní moci rozhodnutím odvolacího soudu o zamítnutí odvolání. Pokud odvolací soud rozhodne o podaném odvolání jinak, než že ho zamítne, právní moci pak nabývá rozhodnutí odvolacího soudu, buď výlučně nebo ve spojení s rozhodnutím soudu prvního stupně. V případě zamítnutí odvolání jen z formálních důvodů nabývá rozsudek právní moci již dříve; uplynutím odvolací lhůty, dnem, kdy se oprávněná osoba výslovně vzdala odvolání, případně dnem, kdy oprávněná osoba vzala předtím podané odvolání zpět. Odmítne-li odvolací soud odvolání z formálních důvodů (§ 253 odst. 3 TŘ), nabývá rozsudek právní moci vyhlášením rozhodnutí odvolacího soudu.[\[2\]](#)

Usnesení

Usnesení je pravomocné, jestliže zákon proti němu stížnost nepřipouští. Takové usnesení nabývá právní moci vyhlášením, pokud jde o usnesení, které je třeba vyhlásit (§ 135 TŘ), jinak okamžikem, kdy bylo učiněno. Zákon stížnost nepřipouští proti usnesení vrchního soudu, Nejvyššího soudu a proti usnesení nejvyššího státního zástupce (s výjimkou stanovenou v § 141 odst. 3 TŘ). Stížnost je nepřipustná také proti usnesení soudu a státního zástupce příslušných k rozhodování o opravném prostředku v druhém stupni.

Stížnost je přípustná proti jakémukoli usnesení policejního orgánu; proti usnesením soudu a státního zástupce jen v případech zákonem stanovených, pokud rozhodují v prvním stupni. Usnesení je v těchto případech, tedy když je proti usnesení stížnost přípustná, v právní moci marným uplynutím lhůty pro podání stížnosti všem oprávněným osobám. Usnesení také nabude právní moci, jestliže se oprávněné osoby stížnosti výslovně vzdaly nebo ji výslovně vzaly zpět, a to okamžikem, kdy projev o vzdání se nebo zpětvzetí stížnosti dojde příslušnému orgánu, tj. orgánu, proti jehož usnesení stížnost směřuje i orgánu povolanému rozhodnout o ní; za podmínky, že tu není další oprávněná osoba, která může podat stížnost, nebo tu není jiná stížnost v běhu. Usnesení dále nabývá právní moci okamžikem vyhlášení rozhodnutí o zamítnutí stížnosti jako nedůvodné. Dojde-li k zamítnutí pouze z formálních důvodů (§ 148 odst. 1 písm. a), b) TŘ), nabude právní moci napadené usnesení již dříve (marným uplynutím lhůty, vzdáním se, zpětvzetím stížnosti).[\[3\]](#)

Částečná právní moc

Zákonem je umožněno, aby některé výroky rozhodnutí nabyly právní moci dříve než ostatní. Jedná se o částečnou právní moc, která nastává, jestliže po podání řádného opravného prostředku je tu některý výrok rozhodnutí, který soud druhého stupně není oprávněn přezkoumávat. Může tomu tak být jen u rozhodnutí, ve kterých je rozhodováno o více osobách nebo více věcech a opravný prostředek je podán toliko proti některým oddělitelným výrokům. Pokud tedy např. podá odvolání pouze poškozený nebo zúčastněná osoba, nabývají právní moci ostatní výroky. Stejně tak odvolání týkající se jen některého z více obžalovaných nebrání tomu, aby rozsudek u ostatních obžalovaných nabyl právní moci (§§ 139 odst. 2, 140 odst. 3 TŘ).

Průlom do právní moci, zrušení rozhodnutí zakládajícího překážku věci rozhodnuté v předepsaném řízení

Zjistí-li se, že táž osoba byla již pro týž skutek stíhána a řízení proti ní bylo pravomocně skončeno, je nutno tuto věc odložit, nedošlo-li k zahájení trestního stíhání (§ 159a odst. 2 TŘ). Pokud je proti někomu vedeno druhé nepřipustné trestní stíhání ve smyslu § 11 odst. 1 TŘ, uplatní se princip ne bis in idem a toto trestní stíhání musí být zastaveno. Je-li však v příslušném řízení původní meritorní rozhodnutí v téže věci zakládající překážku rei iudicatae zrušeno, je možno obviněného pro totéž trestně stíhat. Jde tedy o to, vymezit takové příslušné řízení, ve kterém je možné zrušit původní rozhodnutí ve věci. Takovým řízením je řízení o dovolání, o stížnosti pro porušení zákona, o povolení obnovy, rehabilitační řízení podle zákona č. [119/1990](#) Sb., o soudní rehabilitaci, a obdobné řízení podle zákona č. [198/1993](#) Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, navrácení lhůty, ukládání souhrnného trestu a společného trestu za pokračování v trestném činu, použití benefícia cohaesionis, zrušení rozhodnutí nálezem Ústavního soudu o podané ústavní

stížnosti podle § 82 odst. 3 ZÚS a uplatnění oprávnění nejvyššího státního zástupce podle § 174a TR.

Navrácení lhůty

Navrácení lhůty, upravené v § 61 TR, je institutem, který umožňuje zásah do právní moci rozhodnutí. Podle § 61 TR je tedy možno podat opravný prostředek nebo je možno o podaném opravném prostředku rozhodnout, přestože obviněný nebo obhájce zmeškali z důležitých důvodů lhůtu k podání opravného prostředku a rozhodnutí tedy nabylo právní moci.

Pokud byl mezitím opravný prostředek už zamítnut jako opožděný, orgán při povolení navrácení lhůty toto své rozhodnutí o zamítnutí opravného prostředku zruší. Tím odpadá překážka věci rozhodnuté a orgán o opravném prostředku znovu rozhodne.^[4]

Oprávnění nejvyššího státního zástupce podle § 174a TR

Toto ustanovení umožňuje průlom do právní moci usnesení státních zástupců o zastavení trestního stíhání nebo postoupení věci. Nejvyššímu státnímu zástupci je tedy tímto svěřeno mimořádné kasační oprávnění rušit výše uvedená nezákonná usnesení nižších státních zástupců. Je oprávněn tak učinit do dvou měsíců od právní moci takového nezákonného usnesení, když nižší státní zástupci jsou povinni každé usnesení o zastavení trestního stíhání nebo postoupení věci nejvyššímu státnímu zástupci do pěti dnů od právní moci doručit. Oprávnění se vztahuje pouze na usnesení nižších státních zástupců o zastavení trestního stíhání (§ 172 TR) nebo postoupení věci jinému orgánu (§ 171 TR), nikoli však usnesení o schválení narovnání (§ 309 odst. 1 TR), přestože obsahuje výrok o zastavení trestního stíhání, ani usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání (§ 307 odst. 1 TR), a to i pokud bylo státním zástupcem vysloveno, že se obviněný osvědčil nebo nastala fikce osvědčení.^[5] Po zrušení nezákonného usnesení nejvyšším státním zástupcem pokračuje v řízení ten státní zástupce, který rozhodoval v prvním stupni.

Beneficium cohaesionis

V ustanovení § 150 odst. 2 TR se promítá institut tzv. beneficium cohaesionis (dobrodiní záležející v souvislosti), a to v řízení o stížnosti. V ustanovení § 261 TR pak v řízení o odvolání, v § 285 TR v řízení o povolení obnovy, v § 265k odst. 2 TR poslední věta v řízení o dovolání a v § 269 odst. 2 TR poslední věta v řízení o stížnosti pro porušení zákona, ve dvou posledně jmenovaných ustanoveních se tak děje odkazem na přiměřené použití § 261 TR.

Beneficium cohaesionis představuje průlom do právní moci rozhodnutí, protože v případě jeho uplatnění je pravomocné rozhodnutí zrušeno.

Ohledně řízení o stížnosti je tento institut vyjádřen tak, že změní-li nadřízený orgán usnesení ve prospěch obviněného z důvodu, který prospívá také některému spoluobviněnému, změní usnesení také ve prospěch tohoto spoluobviněného. Beneficium cohaesionis v řízení o stížnosti se tedy nevztahuje na zúčastněnou osobu jako v případě odvolání (§ 261 TR).

V případě řízení o odvolání odvolací soud změní rozsudek i ve prospěch osoby (tedy spoluobžalovaného nebo zúčastněné osoby), která sice odvolání nepodala, ale které také prospívá důvod, pro který byl změněn rozsudek ve prospěch osoby (obžalovaného nebo zúčastněné osoby), která odvolání podala.

Jestliže soud povolí obnovu ve prospěch obviněného z důvodů, které prospívají také některému spoluobviněnému nebo zúčastněné osobě, povolí obnovu též v jejich prospěch.

Předpokladem uplatnění beneficium cohaesionis je, že u všech těchto osob, tedy u všech obviněných,

resp. o obviněném a zúčastněné osobě, bylo rozhodnuto v tomtéž řízení a týmž rozhodnutím a prospívající důvod je pro tyto osoby společný. Za splnění těchto podmínek je aplikace institutu obligatorní.

Dovolání, §§ 265a-265s TR

Dovolání je mimořádný opravný prostředek, kterým mohou hlavní proti sobě stojící strany trestního řízení samy dosáhnout z určitých kvalifikovaných důvodů přezkoumání některých pravomocných meritorních rozhodnutí soudu.^[6]

Pokud Nejvyšší soud, jako orgán příslušný k rozhodnutí o dovolání, shledá, že dovolání je důvodné, vždy zruší napadené pravomocné rozhodnutí nebo jeho část, přičemž může současně zrušit i vadné řízení mu předcházející, pak se věc vrací do stadia řízení, které předcházelo zrušenému.

Stížnost pro porušení zákona, §§ 266-267 TR

Stížnost pro porušení zákona je mimořádným opravným prostředkem, kterým může Nejvyšší soud jako orgán oprávněný rozhodovat o takové stížnosti zasáhnout do právní moci napadeného rozhodnutí. Nejvyšší soud v případě zjištění porušení zákona toto vysloví; tento výrok se zatím právní moci napadeného rozhodnutí nedotýká. U takového výroku zůstane, pokud byl zákon porušen ve prospěch obviněného. Pokud byl zákon porušen v neprospěch obviněného, pak Nejvyšší soud dalším výrokem napadené rozhodnutí či jeho část, popřípadě též vadné řízení mu předcházející, zruší. O věci pak rozhodne sám nebo ji přikáže příslušnému orgánu k novému projednání a rozhodnutí.

Obnova řízení, §§ 277-289 TR

Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem. Pokud soud obnovu povolí, tak toto rozhodnutí vedle výroku o povolení obnovy obsahuje také výrok o zrušení pravomocného rozhodnutí nebo jeho části. Pak soud pokračuje v řízení obnoveném.

Souhrnný trest

Souhrnný trest představuje zvláštní způsob trestání mnohosti trestné činnosti téhož pachatele. Přichází v úvahu pouze v případě vícečinného souběhu a ukládá se jen v těch případech, kdy nebylo možno z jakýchkoli příčin provést společné řízení a rozhodnout společným rozsudkem o všech sbíhajících se trestných činech spáchaných týmž pachatelem. Pokud tedy soud odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal dříve, než byl soudem prvého stupně vyhlášen odsuzující rozsudek za jiný jeho trestný čin, pak soud zruší výrok o trestu v dřívějším rozsudku, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu, a za všechny trestné činy uloží souhrnný trest (§ 35 odst. 2 TZ).^[7] Při ukládání souhrnného trestu musí být dřívější odsuzující rozsudek v jiném trestném činu pachatele pravomocný.

Jestliže je ke stížnosti pro porušení zákona zrušen rozsudek jen ohledně některého z trestných činů, za něž byl pravomocně uložen souhrnný trest, tak se v případě zrušení jen rozsudku pozdějšího, jímž byl ukládán souhrnný trest, obnoví platnost výroku o trestu v dřívějším rozsudku a pokud by přicházelo v úvahu opětovné uložení trestu za tu část trestné činnosti, jež byla důvodem zrušení, pak by se opětovně ukládal souhrnný trest. Konečně pokud by se důvod zrušení týkal výroku o vině v dřívějším rozsudku, bylo by nutné spolu s jeho zrušením zrušit i pozdější rozsudek, jímž byl uložen souhrnný trest, a pak by se za všechny sbíhajících se trestné činy ukládal trest úhrnný. Podobně by se postupovalo v případě řízení o dovolání. V případě částečného zrušení rozsudku, jímž byl uložen souhrnný trest, rozhodnutím o povolení obnovy řízení stanoví soud přiměřený trest za zbývající trestné činy.^[8]

Společný trest za pokračování v trestném činu

Ustanovení § 37a bylo do trestního zákona zařazeno novelizací provedenou s účinností od 1.1.2002 zákonem č. [265/2001](#) Sb. Jsou jím řešeny důsledky změněné koncepce v pojmání skutku a nepřipustnosti trestního stíhání, kterou přinesla zmíněná novelizace do trestního řádu. Tato změna znamená zvláštní způsob ukládání trestu za trestné činy spáchané ve formě pokračování v případech, nebudou-li všechny dílčí útoky takových trestných činů projednávány společně v jednom řízení anebo bude-li z jiných důvodů rozhodováno o některých útocích později. Rozhoduje se nejen o společném trestu, ale též o vině ohledně pokračujícího trestného činu, který je jedním skutkem z hlediska trestního zákona, což může mít vliv na právní kvalifikaci skutku, na důvody nutné obhajoby apod. Platí zde obdobná konstrukce jako při ukládání souhrnného trestu.^[9] Pokud tedy soud odsuzuje pachatele za dílčí útok u pokračování v trestném činu, za jehož ostatní útoky byl již soudem prvního stupně vyhlášen odsuzující rozsudek, který nabyl právní moci, zruší v dřívějším rozsudku výrok o vině o pokračujícím trestném činu, celý výrok o trestu a navazující výroky, a znovu rozhodne o vině pokračujícím trestným činem, včetně nového dílčího útoku, a o společném trestu za pokračující trestný čin.

Zrušení rozhodnutí nálezem Ústavního soudu, § 314h a násl. TR

Ústavní soud může svým nálezem v odpověď na ústavní stížnost také zasáhnout do právní moci rozhodnutí. Po zrušení takového rozhodnutí Ústavním soudem pokračuje ten orgán činný v trestním řízení, který zrušené rozhodnutí vydal, a to v tom stadiu řízení, které předcházelo vydání zrušeného rozhodnutí.

Rehabilitační a obdobné řízení

Účelem zákona č. [119/1990](#) Sb., o soudní rehabilitaci, je zrušení pravomocných odsuzujících soudních rozhodnutí za činy, které byly v rozporu s principy demokratické společnosti označeny za trestné. Zákon vymezená pravomocná rozhodnutí zrušil k datu jejich vydání. Ohledně dalších označených pravomocných rozhodnutí bylo možno konat přezkumné řízení, v němž soud za stanovených podmínek takové rozhodnutí zrušil. (Návrh na zahájení přezkumného řízení bylo možno podat do dvou let od účinnosti zákona, v případě navrácení lhůty nejpozději do tří let od účinnosti zákona, tj. od 1.7.1990.) Zákon č. [198/1993](#) Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, umožňuje zrušit tresty uložené za trestné činy, na které se nevztahuje rehabilitace podle zákona č. [119/1990](#) Sb., pokud se prokáže, že jednání odsouzeného směřovalo k ochraně základních lidských a občanských práv a svobod ne zjevně nepřiměřenými prostředky.

[1] P. Šámal, V. Král, J. Baxa, F. Púry: Trestní řád, komentář, díl I., C.H.Beck, 4.vydání 2002, str. 835 a násl.

[2] P. Šámal, V. Král, J. Baxa, F. Púry: Trestní řád, komentář, díl I., C.H.Beck, 4.vydání 2002, str. 837

[3] P. Šámal, V. Král, J. Baxa, F. Púry: Trestní řád, komentář, díl I., C.H.Beck, 4.vydání 2002, str. 841

[4] P. Šámal, V. Král, J. Baxa, F. Púry: Trestní řád, komentář, díl I., C.H.Beck, 4.vydání 2002, str. 321 a násl.

[5] P. Šámal, V. Král, J. Baxa, F. Púry: Trestní řád, komentář, díl I., C.H.Beck , 4.vydání 2002, str. 1135

[6] P. Šámal, V. Král, J. Baxa, F. Púry: Trestní řád, komentář, díl II., C.H.Beck , 4.vydání 2002, str. 1630

[7] O. Novotný a kol.: Trestní právo hmotné I. Obecná část, 3. vydání, Codex Praha 1997, str. 259

[8] P. Šámal, F. Púry, S. Rizman: Trestní zákon, komentář, 5. vydání, C.H.Beck Praha 2003, str. 269 a násl

[9] P. Šámal, F. Púry, S. Rizman: Trestní zákon, komentář, 5. vydání, C.H.Beck Praha 2003, str. 298 a násl

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)